

چهارشنبه ۱۷ دی ۱۳۹۹
۲۲ جمادی‌الاول ۱۴۴۲
۶ ژانویه ۲۰۲۱

سال هجدهم
شماره ۳۹۰۹
۱۲ صفحه

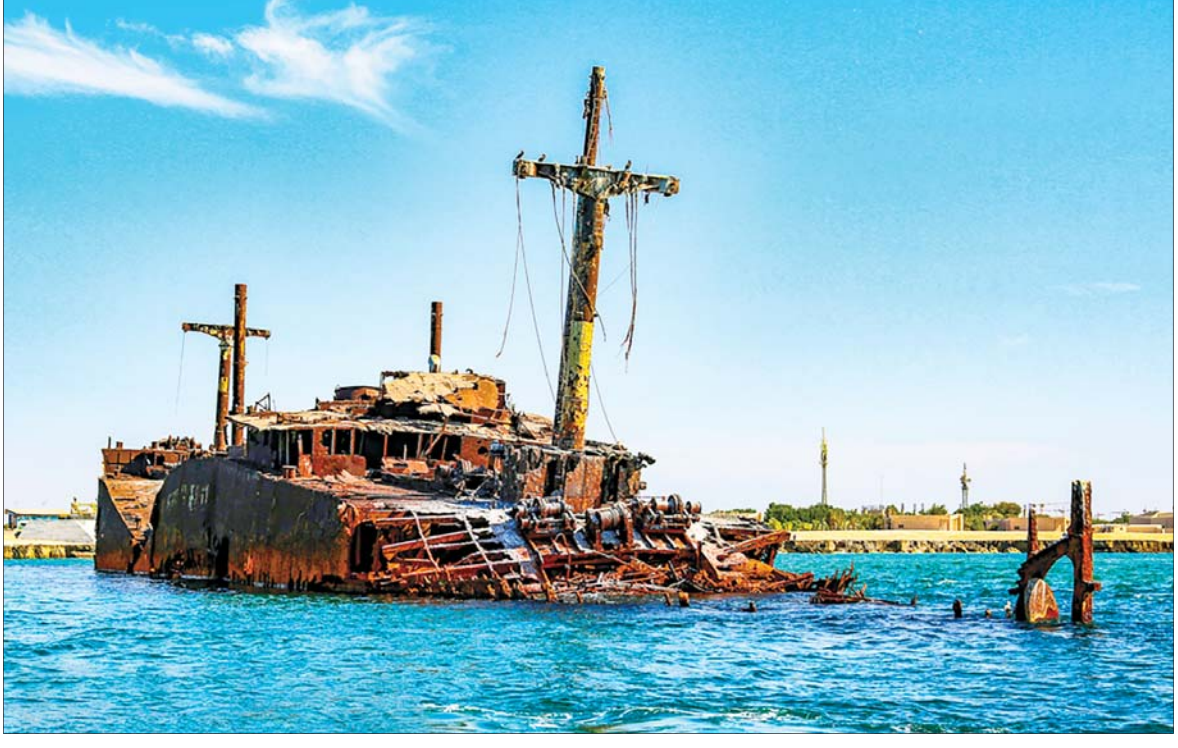
اذان ظهر تهران ۱۲:۱۰
اذان مغرب ۱۷:۲۶
اذان صبح فردا ۵:۴۵
طلوع آفتاب ۷:۱۵

fardashargh@gmail.com

روزنامه‌فردا

نور نوشت

کشتی یونانی جزیره کیش بهعلت فرسودگی در حال جداشدن و ریزش به داخل آب است. عکس: شیدا پوریوسف، میزان

دغدغه

دایه مهربان‌تر از مادر!

امید رحیمی

حالا این‌ بهره‌ای را که ما می‌بریم، استادان بطور محاسبه کرده‌اند، من نمی‌دانم، شاید همین چند کارگر ساده‌ای را که از سر ناچاری عرق ریخته‌اند، می‌گویند. من هم می‌دانم روی شقیقه کسی اسلحه نگذاشته‌اند که خانه و کاشانه‌اش را بفروشد، اما با ساخت چنین هتلی دیگر بحث آجر روی آجر گذاشتن نیست؛ تادانو آندو، معمار و کشتی‌ساز شهیر ژاپنی، می‌گوید اینجا بحث خلق فضاست. تغییری که در ساختار کلان اقتصادی و سیاسی جامعه مقصد پس از این اعیانی‌سازی به وجود آمده، باعث می‌شود فضا برای بومی‌های منطقه، مناسب زندگی‌کردن نباشد. برگردیم سرفوت هتلی که ساخته شده و تأثیری که قرار است روی زندگی مردم آن منطقه بگذارد؛ در هرمز به‌دلیل محدودیت فضایی که وجود دارد و از طرفی رشد جمعیت نسبتا بالا، این اعیانی‌سازی تبعات هولناک‌تری دارد. درحال‌حاضر هم چند خانسواده وجود دارند که به‌خاطر همین اعیان‌سازی‌ها بی‌خانمان شده‌اند و در یک جزیره محدود جایی برای رفتن ندارند. آمده‌اند خانه‌های مردم را صاحب شده‌اند و زمین‌ها را بلعیده‌اند. اما نکته بدتر ماجرا، موضعهشان در قبال بومی‌هاست (بیابید با هم بدویم)، نه آقایان، ما با شما به بهشت هم نمی‌آیم چه برسد به این جهنمی که دارید برای ما می‌سازید. یک چیز گنگی نوشته‌اند به عنوان استیتمنت پروژه که اصلا معلوم نیست روند پروژه به چه صورت بوده و زمین متعلق به منابع طبیعی چطور ناگهان تبدیل به هتل شده است. اصلا کسی آمد بپرسد شما راضی هستید اینجا هتلی ساخته شود؟ چند سال پیش کمپ و کافه‌ای را در هرمز آتش زدند، مردم آتش زدند. حدس بزنید متعلق به چه کسی بود؟

ادعا شده این پروژه از کارهای مرحوم خلیلی الهام گرفته است؛ من که تا به حال ندیدم آن بزرگوار به‌کارفرماها این‌همه بی‌پناه نبود. این اعیان‌سازی که همان فارسی جنتریفیکیشن است، برای بار اول نیست که رخ می‌دهد. اعیان‌سازی درواقع همان اتفاقی است که در محدوده کریمخان هم افتاده و همان اتفاقی است که درحال‌حاضر در جنوب ایران در حال رخ‌دادن است. این اعیان‌سازی در واقع برای جامعه مقصد، توسعه و توانمندسازی خاصی ندارد؛ منتها سرمایه‌گذار به شما القا می‌کند که جامعه مقصد هم از این فرایند بهره‌مند خواهد شد. همان‌طور که آقای رسول‌اف و آقای قدوسی و همکارانشان این‌خیال را به من و همشهریانم القا کرده‌اند. همچنین در استیتمنت نوشته‌شده، خیلی روی بهره‌مندی جامعه میزبان تأکید کرده‌اند؛

۲۰۲۱

به امید همبستگی

در آستانه سال نوی میلادی، «آنتونیو گوترش»، دبیرکل سازمان ملل متحد، پیامی ویدئویی را منتشر و سعی کرد خوش‌بینانه از همبستگی و امیدواری به‌عنوان راه‌حل‌های تغییرات اقلیمی و غلبه بر بحران کرونا یاد کنند. او این دو موضوع را به‌عنوان چالش‌های بزرگ بشر در سال ۲۰۲۱ میلادی برشمرد و همبستگی جهانی برای مقابله با این دو معضل را خواستار شد. گوترش چنین گفت: «۲۰۲۰ سالی همراه با محنت، فاجعه و اشک بود. کووید۱۹ زندگی ما را از کار انداخت و جهان را در رنج و اندوه فرو برد. بسیاری از عزیزان ما از دست رفتند و همه‌گیری، همچنان با ایجاد امواج جدید بیماری و مرگ ادامه دارد. فقر، نابرابری و گرسنگی در حال افزایش است. مشاغل از بین می‌روند و بدهی‌ها در حال افزایش است و کودکان در حال تکاپو هستند. خشونت در خانه در حال افزایش بوده و

هزاران کیلو سیمان را چندمتری ساحل استفاده کند. مشکل‌م این است که از معایب پروژه هم به نفع خودشان استفاده کرده‌اند. نمی‌خواهم به‌عنوان معمار این پروژه را نقد کنم؛ قبل از من خیلی‌ها این کار را بهتر انجام داده‌اند. من به عنوان کسی که آنجا بزرگ شده و خانه‌ام آنجاست، می‌خواهم بگویم این سرریز پولی که روانه هرمز شده، دارد مردم را می‌بلعد. این پول صرف هیچ زیرساختی نشده و به نظر من نخواهد شد. یک روز صبح بیدار می‌شوی می‌بینی گروهی از تهران آمده‌اند و چند خانه در لافت را خریده‌اند؛ چون به نظرشان خیلی کول و بامزه آمده است.

متوجه نیستند این فرهنگی که به وجود آمده برای قرون نیست، حاصل سال‌های سال رنج، قحطی و بی‌آبی است. این‌روزها که صیادی رونق چندانی ندارد، مردم هرمز چشمشان به اجاره‌دادن اتاق‌های اضافه‌شان است که آن هم به لطف سرمایه‌داران به‌منابه دایه مهربان‌تر از مادر، به‌مرور از رونق خواهد افتاد. کافه‌هایشان را و هرچه ادا و اطوار داشته‌اند، آورده‌اند اینجا.

خلاصه ما توانسی برای حفاظت از منابع طبیعی‌مان نداریم، زیرساختی برای محافظت از فرهنگمان که خود شامل خرده‌فرهنگ‌های بسیاری می‌شود نیز نداریم و در مقابل این هژمونی مستعظیم، بچه‌های ما هنوز به آن خودباوری نرسیده‌اند که از خودشان در مقابل این تهاجم محافظت کنند. من از شما می‌خواهم به این ابتدال دامن نزنید. خانه ما دیگر حس خانه را ندارد؛ چون هر روز که بیدار می‌شویم یک نفر یک تکه را صاحب شده، یک تغییری داده و این حرکت هیچ‌وقت به ما فرصت تنفس نمی‌دهد؛ مردمی که سال‌های سال آرام زندگی کرده‌اند و حالا هر روز با اضطراب تازه‌ای دست‌وپیجه نرم می‌کنند.

از رسیدن این لحظه‌ها و ساعت‌ها، روزها بلکه ماه‌هاست که می‌گریزم؛ رسیدن به لحظه‌های روز فاجعه سقوط پرواز ۷۵۲. رسیدن به لحظات ازدست‌دادن و پریشدن ۱۷۶ انسان بی‌گناه؛ رسیدن به لحظاتی که داغ آن هرگز فراموش نمی‌شود. به شب فاجعه بازگردیم. حملات موشکی ساعات ابتدایی صبح منجر به تشدید فضای تنش‌ها میان ایران و ایالات متحده شده است و احتمال پاسخ نظامی هر چند محدود آمریکا، دور از ذهن نیست. مسافران پرواز ۷۵۲ که شمار قابل‌توجهی از آنان را نخبگان مهاجر به کانادا به همراه ۱۵ کودک تشکیل می‌دهند، نگران و مضطرب‌اند. تصمیم مسئولانه و مدبرانه در چنین شرایطی از جانب شورای عالی امنیت ملی و سازمان هواپیمایی کشوری باید چه باشد؟ ۱۷۶ انسان و مهمان یک سرزمین با اعتماد به مجموعه دولت و سازمان هواپیمایی کشوری با به بویینگ ۷۳۷-۸۰۰۰ پرواز ۷۵۲ می‌گذارند و نتیجه چه می‌شود؟ سه دقیقه و ۴۲ ثانیه دهشتناک در نتیجه برخورد دو موشک پدافند ضدهوایی تا سقوط، ۷۲ ساعت سکوت، بیش از شش ماه تأخیر در تحویل جعبه‌سیاه تا بازخوانی آن و یک سال کوتاهی در پرداختن

چهارشنبه ۱۷ دی ۱۳۹۹
۲۲ جمادی‌الاول ۱۴۴۲
۶ ژانویه ۲۰۲۱

سال هجدهم
شماره ۳۹۰۹
۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۲:۱۰
اذان مغرب ۱۷:۲۶
اذان صبح فردا ۵:۴۵
طلوع آفتاب ۷:۱۵

fardashargh@gmail.com

روزنامه‌فردا

نور نوشت

کشتی یونانی جزیره کیش بهعلت فرسودگی در حال جداشدن و ریزش به داخل آب است. عکس: شیدا پوریوسف، میزان

حقایق

پرواز را به خاطر بسپار*

قانون آیین دادرسی کیفری با عنوان «آیین دادرسی جرائم نیروهای مسلح» (۱۳۹۳) انجام می‌شود. شاید بتوان خطای انجام‌شده را صدقات ماده ۵۴ قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح دانست: «هرگاه بی‌اختیاطی یا بی‌مالاتی یا عدم رعایت

نظامات دولتی در ارتباط با امور خدمتی توسط فرماندهان و مسئولان رده‌های مختلف نیروهای مسلح موجب تلفات جانی یا صدمات بدنی گردد، چنانچه به موجب مواد دیگر این قانون یا سایر قوانین مستلزم مجازات شدیدتر نباشد، مرتکب به جیس از یک تا سه سال محکوم می‌شود.»

آخرین اقدام فنی در راستای روشن‌شدن ابعاد ماجرا، انتشار «گزارش پیشرفت تحقیقات سانحه سقوط پرواز ۷52P» در تیرماه از سوی سازمان هواپیمایی کشوری بود. در بخشی از این گزارش ۱۶افصحه‌ای می‌خوانیم: «در ساعت ۰۶:۱۴:۴۱ کاربر سامانه دفاع هوایی، بدون دریافت پاسخ از مرکز هماهنگی، یک فروند موشک به سمت هدف متخاصمی که شناسایی کرده بود، شلیک کرد. مطابق دستورالعمل‌های مربوطه درصورتی‌که سامانه دفاعی موفق به برقراری ارتباط با مرکز هماهنگی نبوده و فرمان شلیک را دریافت نکرده باشد، مجاز به شلیک نبوده است. این تمهید نیز به‌عنوان یک لایه مراقبتی دیگر پیش‌بینی شده بود که رعایت نشد. حلقه چهارم رویدادها که منجر به شلیک موشک شد، در این مرحله شکل گرفته است». امیدواریم در سالگرد حادثه، اطلاعاتی بیش از تشکیل پرونده در دادسرای نظامی و بازداشت کاربر سامانه دفاع هوایی منتشر شود. * عنوان یادداشت برگرفته از شعر «پرنده مردنی است» سروده فروغ فرخزاد است: «...کسی مرا به آفتاب معرفی نخواهد کرد/ کسی مرا به میهمانی گنجشک‌ها نخواهد برد/ پرواز را به خاطر بسپار/ پرنده مردنی است».

پرنده آبی

به‌دنبال حقیقت و عدالت

است در روزهای بعد از سقوط پرواز 752P. پس از شواهد موجود از اطلاعات کشورهای غربی بود که ایران، سرانجام اعتراف کرد که به اشتباه به هواپیمای اوکراین شلیک کرده است. چند روز پیش بود که تلوزیون ایران اعلام کرد می‌خواهد به هر خانواده ۱۵۰ هزار دلار غرامت اعطا کند؛ غرامتی که ازسوی خانواده قربانیان مورد استقبال قرار نگرفته است. برخی از آنان ازجمله فرد گفت‌وگوشونده معتقد است آشتی آنها می‌خواهند بداند چه کسی دقیقاً مسئول سرنگونی پرواز 752P است، آنها بیشتر دنبال حقیقت و عدالت هستند نه خسارت.

در این چند روز فیلم‌ها و ویدئوهایی از خانواده‌های قربانیان منتشر شده است که درباره خاطرات و علاقه‌مندی به نزدیکان خود گفته‌اند. کسانی که خواهند بداند چه کسی عزیزانشان را باور نکردند و هنوز منتظر بازگشت یا تماس آنها هستند. خانواده‌های قربانیان درصدد برگزاری مراسمی مجازی هستند. روزی که مراسم برگزار می‌شود به گفته این همسر، حتما روز سختی خواهد بود.

به سوالات اساسی مرتبط با ابعاد متفاوت این فاجعه، سلسله این واکش‌ها را وقتی در برابر کام‌های روشن، مجدانه و بیگیرانه دولت کانادا قرار می‌دهیم که آخرین آنها نام‌گذاری هشتم ژانویه هر سال به‌عنوان روز ملی گرامیداشت جان‌باختگان فجایع هوایی است، چه برای گفتن می‌ماند؟

پارهای از سوالات کلیدی را مرور کنیم: ۱- خطراتی که متوجه پرواز هواپیماهای نظامی در وضعیت جنگی بوده است، چگونه ارزیابی شده است و مسئولیت اجازه پرواز مسافری در این شرایط با کدام نهاد/ارگان/اشخاص بوده است؟ ۲- شواهد و دلایل مستند درخصوص تأخیر یک‌ساعته پرواز ۷۵۲ کدام‌اند؟ ۳- مشروح جز‌به‌جز، مکالمات برج مراقبت فرودگاه امام با کادر پرواز ۷۵۲ چرا انتشار نیافته است؟ ۴- مطابق با گزارش ۲۱ تیرماه ۱۳۹۹ سازمان هواپیمایی کشوری، بررسی موارد طرح‌شده زیر به چه

در سطح نیروهای مسلح امکان تکرار این‌گونه خطاها را غیرممکن ساخته و بلافاصله مقصر آن را به سازمان قضائی نیروهای مسلح معرفی نماید تا با خطاهای صورت‌گرفته برخورد قانونی صورت گیرد».

درپی انتشار این بیانیه، مقام معظم رهبری نیز همان روز در دستوری خطاب به ستاد کل نیروهای مسلح خواستار پیگیری ماجرا شدند: «با اطلاع از نتایج تحقیقات ستاد کل درباره حادثه هواپیمای مسافریی اوکراینی و اثبات دخالت خطای انسانی در آن، مصیبت درگذشت جان‌باختگان این حادثه اندوه‌بار برای این‌جانب بسیار سنگین‌تر شد... به ستاد کل نیروهای مسلح موکدا دربارۀ پیگیری کوتاهی‌ها یا تقصیرهای احتمالی در این حادثه دردناک سفارش می‌کنم». از اطلاعات رسمی منتشرشده ازسوی سخنگوی قوه قضائیه، به نظر می‌رسد پرونده سانحه آن‌چنان که انتظار می‌رود، پیش نرفته و همچنان در مرحله تحقیقات مقدماتی در دادسرا باشد.

اصل ۱۷۲ قانون اساسی، برای رسیدگی به جرائم نظامیان مرجع خاصی را پیش‌بینی کرده است: «برای رسیدگی به جرائم مربوط به وظایف خاص نظامی یا انتظامی اعضای ارتش، ژاندارمری، شهربانی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، محاکم نظامی مطابق قانون تشکیل می‌گردد؛ ولی به جرائم عمومی آنان یا جرائمی که در مقام ضابط دادگستری مرتکب شوند، در محاکم عمومی رسیدگی می‌شود. دادستانی و دادگاه‌های نظامی، بخشی از قوه قضائیه کشور و مشمول اصول مربوط به این قوه هستند». قانون‌مادر در زمینه مجازات جرائم نظامیان «قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح» (۱۳۸۲) و رسیدگی به آن درحال‌حاضر ازسوی تشکیلاتی به‌نام «سازمان قضائی نیروهای مسلح» و برمبنای بخش هشتم

ابراهیم ایوبی
وکیل دادگستری

یک سال از سقوط هواپیمای بویینگ ۷۳۷ خط هوایی اوکراین با ۱۷۶ مسافر و خدمه می‌گذرد. این سانحه نوزدهمین حادثه منجر به سقوط هواپیماهای مسافربری در خاک ایران است. نخستین حادثه مربوط به یک بویینگ ۷۳۷ ایران‌ایر بود که در سال ۱۳۵۸ یا ۱۲۸ سرنشین در حومه تهران رخ داد. اگر سوانح هواپیماهای نظامی و حوادث بدون تلفات جانی را هم اضافه کنیم، فهرست بلندتری ایجاد می‌شود. خانواده بازماندگان دلخورد که پس از گذشت یک سال پرونده به نتیجه‌ای نرسیده؛ نه ابعاد دقیق فاجعه و حقیقت ماجرا روشن‌شده و نه اقدامی برای پرداخت خسارات مادی و معنوی به خانواده قربانیان به عمل آمده است.

پس از شایعات فراوان، سرانجام ستاد کل نیروهای مسلح در ۱۳۹۸/۱۰/۲۱ در بیانیهای اعلام می‌کند پرواز شماره ۷۵۲ خطوط هوایی اوکراین از فرودگاه امام خمینی حرکت کرده و در هنگام چرخش، کاملاً در حالت نزدیک‌شونده به یک مرکز حساس نظامی سپاه و در ارتفاع و شکل پروازی یک هدف متخاصم قرار می‌گیرد که در این شرایط بر اثر بروز خطای انسانی و به‌صورت غیرمعد هواپیمای مزبور مورد اصابت قرار گرفته است. در ادامه بیانیۀ آمده است: «ستاد کل نیروهای مسلح ضمن عرض تسلیت و اظهار همدردی با خانواده‌های داغدار هموطن و جان‌باختگان اتباع سایر کشورها و عذرخواهی به خاطر خطای انسانی پیش‌آمده، اطمینان کامل می‌دهد با پیگیری و انجام اصلاحات اساسی در فرایندهای عملیاتی

پرنده آبی

به‌دنبال حقیقت و عدالت

گفت‌وگویی داشته است. حس‌وحال او و بسیاری دیگر از خانواده‌ها مشترک است. در این گزارش آمده است که «شوهر داغدار با نزدیک‌شدن به سالگرد سقوط هواپما از ایران پاسخ می‌خواهد و خانواده هنوز در انتظار عدالت هستند». او گفته است: «اعضای خانواده هنوز منتظر پاسخ‌اند. سال گذشته به‌شکلی باورنکردنی دشوار بود. یک چیز [که] می‌تواند به خانواده‌های قربانیان کمک کند، حقیقت و دانستن حقیقت است. اما متأسفانه، در سال گذشته، برای انجام تحقیق بی‌طرفانه و معتبر همکاری انجام نشده است». در این گزارش آمده